



KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Gospodarska demokracija

Zdravje ali bolehnost domačih razmer človek mnogo laže in bolj točno spozna, če se ozre malo čez meje svoje domovine v širni svet.

Kamor koli danes pogledamo, vidimo obupno iskanje novih potov in načinov za ureditev javnega življenja. Polom, ki ga je v človeštvu povzročila svetovna vojna in njen grozotni odmev, ruska revolucija, je pahnill človeštvo v silno zmedo in tak nemir, da je težko povedati, kdaj se bomo zopet približali k urejenim razmeram.

Vseh dvajset povojnih let je treba smatrati kot začetek prehodne dobe v

nov vek,

ki mu še ne moremo jasno videti obrisov. Težko je tudi reči, na kateri poti se bo človeštvo ustavilo in katero obliko ureditve javnega življenja bo smatralo za najbolj pravilno.

Danes se v glavnem suče vse okrog treh naziranj. Komunistem je v teoriji proglasil ljudsko voljo kot najvišji zakon in prav za prav edino priznana oblast v človeški družbi. Izločil je vsak vpliv verskega momenta na javno življenje in tudi zavrgel pojem božanstva. Zavrgel je načelo zasebne lastnine, delitev družbe v stanove itd., itd. ter proglasil zemljo, delo in vse dobrine za last organizirane ljudske skupnosti — države.

V praksi se je, v kolikor moremo sklepati iz raznih poročil, bistveno oddaljil od svojih nauk in se je izprevergel v nasilje. Če nasilje vrši proletarec, kmet ali velekapitalist, to končno na stvari nič ne spremeni. Vsako nasilje je zlo, pa naj se vrši pod še tako lepo krinko! In zlo nujno rodi novo zlo. To je naravni zakon, ki ga ne bo mogla nikdar spremeniti nobena človeška postava.

Fašizem je ustvaril nov pojem države. Fašizem je država, istovetna z božanstvom, njen vrhovni poglavar in vršilec božje volje pa je — vodja, Führer, duce — človek, ki ga ni izbralo ljudstvo, ampak se je s pomočjo ozkega kroga svojih sodelavcev proglasil narodo za vodnika. Tudi fašizem po potrebi omejuje zasebno lastnino, ne bori se pa proti kapitalizmu, ampak ga ima za svojega zaveznika. Vero priznava, v kolikor se predstavniki verstva podrede misli, da je vodja — božji izvoljenec. Kakor hitro se skušajo temu pojmovanju kolikaj upreti, jih fašizem brezobzirno zgrabi za vrat. To smo imeli pred leti priliko videti v Italiji, to vidimo danes tudi v Nemčiji in podobne poskuse smo videli tudi v Belgiji, kjer pa so — fašisti-reksisti pred kratkim doživeli hud poraz.

Kakor na znotraj, je fašizem tudi na zunanaj imperialističen in kot tak pomeni za svet stalno vojno nevarnost. Krvava potrdila o fašističnem pojmovanju mednarodnega sožitja smo videli že v Afriki, jih vidimo zdaj v Spa-

niji in jih utegnemo spoznati še drugje, če se svet ne bo pravočasno iztreznill. S kakšno pravico od časa do časa nemški tisk propagira razdelitev — ruske zemlje? Zakaj nemški tisk toliko časa in tako besno napada Češkoslovaško? Vse to so vprašanja, na katera si mora vsak človek dati odgovor, a kakor hitro si nanje odgovori, že tudi spozna pravi obraz fašizma.

Demokracija je končno tretji steber, ki se ga človeštvo oklepa v današnjih viharjih. Reči moramo takoj, da je po našem mnenju pravilno pojmovana demokracija za vse človeštvo tudi najbolj varen pristan.

Naglašamo seveda, da mora biti demokracija pravilno pojmovana.

Težnja po uveljavljanju demokratskih načel v javnem življenju je tako stara kakor človeška kultura, v modernem političnem življenju pa je zmagala šele v francoski revoluciji z znanim geslom:

Svoboda, enakost, bratstvo!

Z zmago tega načela je bila priznana seveda šele — politična demokracija, ki je za svojo dobo pomenila seveda velik korak naprej, a nam vendar danes ne zadošča. Kaj mi pomaga politična demokracija (volivna pravica, enakopravnost pred zakonom itd.), če nisem deležen gospodarske demokracije? Brez gospodarske svobode ostanem namreč vzlic vsej politični svobodi — suženj! Samo poglejte pri volitvah! Pri nas v Sloveniji imamo okrog 350 tisoč volivnih upravičencev, toda koliko od teh sme in more svobodno izraziti svoje prepričanje? Brez pretiravanja lahko trdimo, da je med nami najmanj 100 tisoč volivcev, ki se morajo radi gospodarske odvisnosti tudi politično zasužnjiti? Kdor ve, da bo ostal jutri brez dela, brez strehe in brez dohodkov na cesti, če danes da duška svoji politični svobodi, ta se je pač ne bo poslužil. In tako je tak človek vzlic vsej politični svobodi — odvisen in zasužnjen.

Zato je treba pojmovati demokracijo ne le politično, ampak zlasti in v prvi vrsti tudi gospodarsko. Te pa ni mogoče doseči z izrabljanjem svobode, ampak samo z upoštevanjem načela, da je svoboda omejena in dovoljena le do take mere, dokler ne škoduje sočloveku. Nihče nima pravice radi svoje osebne svobode izkoriščati sočloveka! To je klic prave, resnične gospodarske svobode, ki jo hočemo in za katero se borimo.

Ako pa hočemo to načelo uveljaviti, je treba čisto odličnih ukrepov in prav krepkega poseganja državne avtoritete v našo vsakdanjo zasebno zadevo. Agrarna reforma, zaščita delavcev in kmetov, obramba proti izkoriščanju kapitala, vse to so pojavi, ki resnični demokraciji ne nasprotujejo, ampak jo šele ustvar-

jajo in utirajo pot k pametni, načrtni kooperaciji (sodelovanju) vseh tvornih sil v narodu.

Samo preko zemlje in delavnih rok

Če stremimo po taki ureditvi družbe, moramo vedeti, kako je dosegljiva. Po našem trdnem prepričanju samo s pomočjo in sodelovanjem kmetov in delavcev, ki tvorijo pri nas ogromno ustvarjajočo večino prebivalstva.

Ko smo se tako na kratko razgledali po svetu, nam preostaja samo še vprašanje: Kaj in koliko smo storili vsaj doma za dosego svojih idealov? V koliko služijo dogodki našega političnega življenja dosegi naših človeških ciljev?

Močno se nam zdi, da odgovor na ti dve vprašanji ne bo zadovoljiv. Kaj pa sledi iz tega?

Kmetstvo pozna tudi odgovor na to vprašanje in ga bo prej ali slej povedalo z vsem poudarkom in z vso odločnostjo!

Zadoščenje razrešenemu županu Jeršinu

Med drugimi našimi župani in občinskimi odborniki je bil lani pred občinskimi volitvami razrešen tudi g. Karol Jeršin, župan na Rudniku pri Ljubljani. Tudi njegova razrešitev se je utemeljevala z navedbo, da je zagrešil po kazenskem zakonu kaznivo nečastno dejanje. Očitalo se mu je, da ni preprečil blagajniku šolske občine Rudnik, da dvigne in v zasebne namene porabi 10.000 din, namenjenih za gradnjo novega šolskega poslopja. Nadaljnji očitke je bil, da je potrdil v računih za šolo neko neresnično pobotnico za znesek 50 din.

Na osnovi ovadbe banske uprave je državno tožilstvo v Ljubljani uvedlo sodno preiskavo, ki se je zaključila z razpravo pred okrožnim sodiščem v Ljubljani. Okrožno sodišče je g. Jeršina v zadevi glavnega očitka popolnoma oprostito in ga pogojno obsodilo le zaradi prestopka uradne dolžnosti v zadevi drugega očitka, da je nepravilno potrdil pobotnico za 50 din, ki pa je bila samo računskega značaja in jo je g. Jeršin potrdil, ker mu je šolski upravitelj to označil za potrebno iz formalnih razlogov.

Na pritožbo g. Jeršina je razpravljalo o razrešitvi sedaj tudi upravno sodišče v Celju, ki je pritožbi v polni meri ugodilo ter razrešitev gospoda Jeršina razveljavilo kot nezakonito. Sodišče je ugotovilo, da razrešeni župan ni storil ničesar, kar bi se moglo označiti za nečastno, po kazenskem zakonu kaznivo dejanje.

Tako je tudi »rudniška afera« sodnijsko zaključena in je g. županu Jeršinu dano javno zadoščenje.

Slovenski javnosti

V proslavo 140 letnice Vodnikovih »Lublanskih Noviz« in 30 letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja na jesenskem ljubljanskem velesejmu

Jubilejno razstavo slovenskega novinarstva

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzame štiri velike velesejske paviljone. Pod celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od nastarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časnikarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarjev v Sloveniji, zvezne organizacije Saveza grafičnih radnikov Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesejma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesejem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi

sodelovanje vse slovenske javnosti

ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavní odbor povsod pri Slovencih, kamor koli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Zivo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost!

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter

vabimo vso našo javnost,

da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te velevažne narodne manifestacije. Ljubljana, 1. majnika 1937.

ČASTNO PREDSEDSTVO RAZSTAVE SLOVENSKEGA NOVINARSTVA:

DR. ANTON KOROŠEC l. r.
minister notranjih del

DR. ALBERT KRAMER l. r.
minister v p.

DR. FRAN KULOVEC l. r.
minister v p.

Dajmo narodu, kar je njegovega

Pred kratkim je umrl bogat tovarnar — vest o njegovi smrti smo zapisali tudi v našem listu — in je zapustil Rdečemu križu dva milijona dinarjev. Drugje je umrl star polkovnik, ki je zapustil vse svoje premoženje — tamkajšnji gimnaziji.

Cemu to navajamo? Opozoriti hočemo na poseben duh, ki vlada med Srbi in se bistveno razlikuje od našega, a se razlikuje v našo veliko škodo.

Naj imajo Srbi kakršnekoli napake, resnične ali namišljene, ena lastnost jih odlikuje: Vsi Srbi se čutijo neločljivi del svojega naroda in to vsaj — na smrtni postelji z razdelitvijo premoženja tudi dejansko izpričajo.

Ni nam do tega, da bi se bratom na jugu dobrikali ali jih hvalisali, vendar moramo opozoriti na okolnost, ki vsakega tučca močno opozori nase: V Beogradu kar mrgoli takozvanih zadužbin (ustanov na podlagi volji), s katerimi so se bogati Srbi skušali v poslednjih trenutkih svojega življenja oddolžiti narodu za vse, kar so prejeli od njega. Skoro vsaka druga palača nosi napis kaknega dobrotnika.

Nočemo trditi, da Srbi ne poznajo kapitalizma, da ni med njimi ljudi, ki jim je lastni žep bližji kakor bratova stiška. Nočemo reči, da so Srbi izbor samih vzornikov. Zlo izkoriščanja, strast močnejšega, da izmozgava šibkejšega, je razpasena tudi med njimi kakor povsod po svetu. To je pač ena izmed potez, ki jih nikdar nihče ne bo popolnoma zatrl v človeštvu. Kljub temu

pa imajo Srbi, mislimo zlasti bogate Srbe, odlično lastnost, ki jih odlikuje pred mnogimi narodi in je tudi v veliki meri pripomogla, da je ta mali, stoletja zatirani slovanski narod dosegel uspehe, ki jih mora vsakdo občudovati. Srb se namreč čuti narodovega dolžnika. Brez učenih razprav in dokazov ve, da je to, kar si je s svojo spretnostjo, sposobnostjo, pa recimo magari tudi s pomočjo odiranja ali po srečnem naključju pridobil, — v bistvu vendarle do neke mere — narodova last. On ve, da mora presežek vrniti narodu, čeprav ni lake zahteve v nobeni pisani postavi. Srb jo čuti v krvi! Zato pa v trenutku, ko ima nastopiti pol v neznano večnost, skuša poravnati ta svoj zadnji račun. Presežek svojega premoženja vrne tistemu, od kogar ga je prejel, namreč — svojemu narodu. S to pobotnico se potem poda pred božjega sodnika.

Kako pa je pri nas? Čeprav smo narod siromakov, je vendar bilo tudi med nami po nekaj — vsaj za naše razmere — bogatih ljudi. Pa preglejte slovensko zgodovino in se boste prepričali, kako malo naših bogatašev se je na smrtno uro spomnilo naroda! Ne trdimo, da jih ni bilo nič, Bog ne zadeni! Trdimo pa, da jih je malo — in to drži. Kadar se kdo pri nas zmoli v kaj takega, smo vsi presenečeni in skoraj ne moremo verjeti, da se še najde Slovenec, ki se odloči za tako dejanje. Lepa, prav zanimiva in poučna bi bila naloga tistega slovenskega sociologa, ki bi sestavil o tem vprašanju podrobno statistiko. Ta bi nam s svojimi suhimi številkami povedala več

kakor kopa najboljših govornikov. Povedala nam bi v prvi vrsti, da Slovenci kljub svoji narodni zavednosti, kljub svoji kulturi, kljub civilizaciji in kljub vsemu napredku ne poznamo — ali vsaj malo poznamo temelj vsake resnične socialnosti, namreč ukaz:

Dajte narodu, kar je njegovega!

O tem vprašanju bomo v našem listu še večkrat govorili, danes pa si skušamo samo pojasniti, odkod ta nezdravi pojav?

Po našem mnenju tiči vzrok v različni vzgoji. Naša vzgoja je bistveno drugačna od srbske. Odkar je padel »gnadljiv gospod« graščak in je fevdalni sistem pokopan, je imela dejansko vzgojo našega naroda v rokah cerkev. V lestvici evropskih narodov smo Slovenci glede katolištva močno med prvimi. Ta vzgoja pa je bila pogrešena.

Posamezniki — (ne vera! — da ne bo kdo glodal okrog nas frimasonskih kostil) so pahnili socialni del narodne vzgoje pod krinko vere na grda stranpota. Znali so vepiti narodu prepričanje, da se vsakdo oddolži Bogu in narodu, če da svoje imetje za namene in potrebe, ki jih oni smatrajo za važne — ne morda v božjo čast ali narodovo korist, ampak za utrditev svoje moči!

Radi te napačne, popolnoma zgrešene vzgoje poznamo v Sloveniji žalostne pojave. Preprosto ljudstvo si v svoji nepokvarjenosti pritrjuje od ust in strada ter z omahujočimi koraki nosi te svoje bridke prihranke svojim vodnikom, ki so po obleki duhovniki, po srcu pa — Ne, ne, bomo zapisali besede! Vprašamo samo:

»Kateri kmet bi sprejel od siromaka samo en dinar, če bi vedel, da ta revež nima kruha in je bil ta dinar njegovo zadnje imetje?«

Vidite, pri nas pa imamo ljudi, ki so sposobni sprejeti od onemogle kmetke marnice 800 dinarjev, čeprav je reva tako sestradena, da pred njimi, ki jim je prinesla dar, — omedli!

To imenujemo mi pokvarjenost! Ali nam boste oporekali?

In še to vas vprašamo:

Pred leti se je na Dolenjskem smrtno ponesrečil siromašen pismonoša. Čeprav ni bil domačin, so mu ljudje priredili naravnost slovesen pogreb in pomagali vdovi in sirotam pokojnega. Vsak se je žrtvoval in nihče ni niti mislil na to, da bi svojo žrtev zaračunal.

Pred časom pa je zločinec ubil kuharico v nekem župnišču. Reva je bila in njena tragična smrt je presunila farane. Tudi župnika dotične fare je presunila, ko je prejel kopo sožalnih izrazov in računal — za pogrebne in druge stroške za ubogo žrtev — okrog 1000 dinarjev, kolikor bi pač moral od pokojničininega zaslužka plačati njenim dedičem!

Taki ljudje so nas vzgajali, zato je razumljivo, da Slovenci nimamo ustanov. Vprašamo le: Kdo je ravnal bolj krščansko, dolenjski kmetje v prvem primeru — ali ta župnik v drugem? Narod bo odgovoril!

Uradni tečaj denarju za maj

Finančni minister je odločil za mesec maj naslednje uradne tečaje: 1 napoleonor 303 din, 1 zlata turška lira 344, 1 angl. funt 238, 1 ameriški dolar 43'50, 1 kanadski dolar 43'20, 1 nemška marka 14'50, 1 poljski zlot 8'20, 1 avstr. šilling 8, 1 belga 7'35, 1 penga 8'55, 1 brazilski milrajs 2'50, 1 egiptski funt 2'14, 1 urugvajski pezos 23'20, 1 argentinski pezos 13'20, 1 čilski pezos 1'30, 1 turška papirnata lira 34'30, 100 albanskih frankov 1410, 100 franc. frankov 193, 100 švie. frankov 1000, 100 italijanskih lir 229, 100 holandskih goldinarjev 2382, 100 bolg. levov 45, 100 rom. lejev 32, 100 danskih kron 960, 100 švedskih kron 1106, 100 norveških kron 1079, 100 španskih pezet 200, 100 drahem 39, 100 češkosl. kron 151'80, 100 finskih mark 95.

Osvobojenje v kmetstvu

O svobodi, ki se o njej danes toliko govori, vsi skupaj prav za prav nimamo jasnega pojma, kaj pomeni. Menda sploh ni izraza, ki bi ga ljudje tako zlorabljali, kakor pojem svobode.

Nekateri — in teh je največ — mislijo, da svoboda dovoljuje človeku početi, kar se mu zljubi. Seveda je tako pojmovanje napačno, v mnogih primerih pa naravnost zločinsko.

Samo pomislite, kaj lahko nastane, če ljudje svobodo pojmujejo na tak način. Mnogoštevilne afere, ki jih je v našem življenju po vojni kakor gob po dežju, dovolj dokazujejo, kam vodi tako pojmovanje svobode. Našička afera, sleparije z invalidninami, izmozgavanje delovnih slojev potom karteliranega velekapitala, poneverbe, utaje, sleparije, ropi, umori in uboji ter gaženje človečanskih pravic so — vsaj do neke mere sadovi zločinsko pojmovane svobode. Pri tem je v bistvu vseeno, ali tako pojmuje svobodo socialno višji in močnejši ali pa socialno nižji in šibkejši, le da so posledice v prvem primeru še toliko groznejše.

Iz tega vidimo, da je prvi pogoj za svobodo čut dolžnosti. Šele človek, ki se dosledno in v vsakem položaju zaveda, kaj brezpogojno mora storiti, bo lahko svoboden. Druga, prvi sorodna zahteva za svobodo je — čut odgovornosti. Zavedati se mora torej vsakdo, kaj mora storiti, hkratu pa tudi, da za vsako dejanje, ki ga izvrši iz lastnega nagiba in po svobodnem preudarku, odgovarja — skupnosti.

Človek, ki teh dveh lastnosti nima, ni zrel za svobodo in ta najlepši dar človeške kulture postane v njegovih rokah nevaren in poguben — kakor so pogubne vžigalice v rokah nevednega in razposajenega otroka.

Vsakdanja skušnja to potrjuje. Poglejte po svetu, pogledajte doma, povsod boste videli, da je največ gorja in krivic — zaradi zlorabljanja svobode.

Kaj pa sledi iz tega? Čisto naravno spoznanje, da je današnja človeška družba bolna in so njene osnove napačne. Napačne pač zato, ker vzlic temu, da vsi vemo, kako dragocena in visoka vrednota človeške kulture je svoboda, ne moremo v sedanjih razmerah iz svoje srede do-

biti svobodnih, to se pravi — svobode vrednih in svobode zmognih ljudi.

Treba je torej iskati novih temeljev človeški družbi, te pa najdemo lahko samo v kmetstvu!

Zakaj? Zato, ker je kmetško delo, kmetški način življenja in iz tega izvirajoče pojmovanje življenja tako, da človeka že od zibelke vzgaja in usposablja za — svobodo. S tem nočemo reči, da so na kmetih doma sami svetniki in morda nadnaravni ljudje, ampak le to, da se je na kmetih ohranilo največ zdravja.

Kmetško delo je vedno tako, da ga ni mogoče odlašati. Uspeh ali neuspeh je često odvisen od sil, ki niso v območju človekove volje, vselej pa je uspeh nemogoč, če človek zamudi pravi čas. Prav zato, ker je kmetško delo tako nujno odredeno, vzbudi v človeku zgodaj čut dolžnosti.

Vzporedno s tem raste čut odgovornosti. Če kreneš v gospodarstvu malo narobe, se že poznajo špranje, še kak napačen gospodarski korak, pa že odleti kos zemlje! Iz kmeta nastane bajtar, iz bajtarja dninar, iz tega končno brezdomec. — Enako človek na kmetih ve, da ne more sam vsega opraviti. Morajo mu pomagati drugi, ki pa morajo biti za delo sposobni. Sposobni pa so le tedaj, če imajo take življenjske pogoje (hrano, oblačila, stanovanje in razvedrila), da lahko ostanejo krepki in zdravi. Iz te silne povezanosti kmetškega življa nastane čut odgovornosti, ki ga ni mogoče nikjer drugje tako prepričevalno vzgojiti v človeku kakor na deželi.

Spričo teh okolnosti je jasno, da bodo za vodilna mesta vsega javnega življenja najbolj sposobni tisti ljudje, ki duhovno izvirajo iz kmetstva in mu ostanejo zvesti brez ozira na to, kakšen poklic jim je sicer naklonila usoda. To pa je tudi vzrok, zakaj mi vedno naglašamo kmetstvo. Od tega svojega klica ne bomo odstopili, dokler ne postane vsenarodna zahteva, ki bo tako močna, da bo ne le nam Slovincem, ampak vsej Jugoslaviji priborila resnično osvobojenje, ki ga čakamo in trdno verujemo vanj.

In kadar Šumadija govori, takrat vemo, da nastopa nova doba našega političnega in nacionalnega razvoja.

Dr. Vladimir Maček

voditelj Hrvatov in predsednik KDK, je prišel pretekli teden v Rogaško Slatino na oddih. Časopisi so javili, da bo tam ostal 14 dni in da ne bo nobenega sprejela, ker je resnično potreben počitka.

V Rogaško Slatino je prihajal že svoj čas veliki Jugosloven hrvatski vladika Juraj Strossmayer in kasneje kmetški voditelj in mučenik Stepan Radić.

„Vzdržati moramo!“ pravi dr. Maček

Dopisniku beograjskega »Vremena« je doktor Vl. Maček pred kratkim dovolil razgovor, tekom katerega je med drugim izrazil o hrvatskem vprašanju tele misli:

»Naša moč med narodom je med drugim v tem, da mi ljudstvu govorimo isto, kar političkom za zeleno mizo in na štiri oči. Naš narod nam zaupa in nas pooblašča, da v njegovem imenu vodimo politiko. Naš narod je vedno tudi točno obveščen o vsem kar delamo.

Na žalost pa smo imeli često priliko videti, kako nekateri šefi srbskih političnih strank govorijo na dva načina drugače ljudstvu in drugače n. pr. nam tu za zaprtimi vrati. To je bil razlog, zaradi katerega smo za časa naših tesnejših odnosov z zastopniki beograjskega dela združene opozicije tolikokrat naglasili, njim in vsej javnosti: potrebno je, da svojim pristašem odkrito predočijo, o čem se pogajanja vršijo, kaj je hrvatsko vprašanje, kako si ga mi predstavljamo, kaj mi pravimo in kaj pričakujemo. Ni dvoma, da bi bila situacija mnogo lažja in enostavnejša, če bi bila srbska javnost takoj od vsega početka točno in iskreno obveščena o našem stališču. Vsekakor tedaj ne bi bilo tega skoro abnormalnega stanja, polnega nepotrebnih vprašanj, nedoločenih slutenj, nedvomno škodljivih sumničenj na tej in na drugi strani. Jasno je, da si srbska javnost v takih razmerah ne more ustvariti prave slike o stvari, o kateri bi morala imeti jasno sodbo, da bi lahko nato pooblastila svoje zastopnike, da bi v njenem imenu postopali po natančno določenih direktivah, ki bi jim jih moral dati narod za tako veliko stvar, kakršna je ureditev hrvatskega vprašanja.«

Ob koncu pogovora je dr. Vl. Maček izjavil: »Vzdržati moramo, pa čeprav sto let!«

Odgovor na vabilo

Nedavno je »Slovenec« nekako vabil k sodelovanju tudi politične kroge in skupine, sloječe zunaj službene JRZ. Kako si »Slovenec« to sodelovanje zamišlja, nam ni čisto jasno, jasno pa smo slovenski kmetje povedali svoje stališče že ob nastopu sedanje vlade.

V našem listu smo 3. julija 1935 v 27. številki zapisali tole:

»V kolikor pa obstojajo še nerešena čisto politična vprašanja, zahtevamo, da se hitro in temeljito rešijo, da se bomo že enkrat mogli vreči na gospodarsko delo.

S tega stališča bomo motrili in presoiali ne samo izjavo, temveč tudi delo nove vlade in se bomo po tem ravnali. S tega stališča bomo motrili tudi nove politične tvorbe.«

To stališče je dovolj jasno izraženo in se ves čas nismo z njega odmaknili niti za las. »Slovenec« sam ve, kaj se je vse medtem zgodilo, češar pa nismo zakrivali mi.

Kdo bo popravil marsikaj, češar ni mogoče zanikati niti zakriti? Kako si »Slovenec« misli svoje vabljenje in kakšne garancije lahko da za to, da se ne bo zgodilo tako kakor še vedno doslej, kadar koli je ta krog polagoma začutil potrebo, stopiti na pot pokore?

Dokler javnost nima o teh vprašanjih jasnega odgovora, je vabilo brezpredmetno in bomo vsaj slovenski kmetje ostali gluhi zanj.

Doma in drugod

Šumadija se prebuja

Šumadija je srce Srbije, Junaški šumadijski kmet je združil okrog sebe vse srbske pokrajine in zatem zapisal na svoj prapor osvoboditev vseh južnih Slovanov izpod tujega jarma. Korakal je od zmage do zmage, dokler ni s svojim velikim kraljem Aleksandrom dosegel svoj cilj. Šumadijskemu kmetu so se pridružile v svetovni vojni tudi slovenske in hrvatske dobrovoljske čete in skupno so porazili stoletnega klerikalnega krvnika, »katoliško« Avstrijo. Za »katoliško« Avstrijo, ki sta jo »Slovenec« in »Domo-ljub« kovala v nebesa, se je namreč skrivala požrešna posvetna in cerkvena aristokracija, veleposestniki, židovski velekapitalisti, vsi smrtni sovražniki Slovanov.

Ko se je tej pokvarjeni bandi raztrgala katoliška krinka z obraza, se je prikazala prava golazen teh visokih lenuhov.

Šumadijski kmet in slovenski dobrovoljec sta porinila bodalo v prsi avstrijsko-židovskemu klerikalizmu in iz njegovega poraza je zasijalo sonce svobode tudi Slovincem.

Šumadija je zadnja leta utihnila. Motrila je položaj in čakala. Budno je spremljala vse dogodke našega čudnega političnega razvoja.

Pretekli teden je

Peter Živković

predsednik JNS, nadaljeval pot po Šumadiji. V večjih mestih je imel sestanke strankinih organizacij. Iz sestankov so se povsod razvili veliki zbori, kamor je prihitelo na tisoče kmetov. Na-

vdušeno so ga sprejeli in odobraval njegove govore.

V Arandjelovcu so prisostvovali takemu zboru tudi slovenski omladinci, ki so romali na Oplenac. Slovenski fantje so bili nad vse priščno pozdravljeni in srbski kmetje so jih sprejeli v svojo sredo tako iskreno, kakor zna to le pristna in nepokvarjena kmetška duša.

Naši fantje so dali krepkega izraza svojemu razpoloženju.



Dr. Vladko Maček

Enako kakor v Arandjelovcu so pozdravljali Petra Živkovića tudi po drugih krajih Šumadije. Šumadijski kmet se prebuja. Spoznal je, da ne sme več molčati in zato je spregovoril.

† **Matej Hubad**

Štiri dolga leta je glodala bolezen na odpor- nem telesu Mateja Hubada, preden je mogla smrt na tej vzorni slovenski korenini opraviti svoje delo.

Hubadovo ime je za vedno povezano z raz- vojem in porastom slovenske pesmi. Pokojnik se je rodil 28. avgusta 1866 v Povodju pri Ska-



ručni blizu Ljubljane. Po dokončani srednji šoli se je posvetil študiju glasbe in umetnosti na konservatoriju (glasbeni visoki šoli) na Dunaju. Že 1. decembra 1891 je nastopil pri Glasbeni Matici v Ljubljani kot učitelj raznih glasbenih strok. Odtlej je ostal temu prvemu slovenskemu glasbenemu zavodu vse življenje zvest. Pod Hubadovim spretnim in požrtvovalnim vodstvom se je Glasbena Matica bujno razvijala in je iz prvot- ne njene nižje glasbene šole vzrastle Slovincem najvišji glasbeni zavod — konservatorij, ki je bil tedaj — leta 1919. — hkratu najvišji glasbeni zavod v državi.

Kot glasbeni učitelj, kot organizator in vzgo- jitelj si je Matej Hubad postavil v slovenski kul- turi trajan spomenik. Kot zborovodja je s svojim zborom ponesel slavo slovenske pesmi v široki svet. S posebno ljubeznijo pa je prirejal sloven- ske narodne pesmi, ki jih je uvajal tudi na kon- certni oder in dosegal z njimi velike, vprav od- lične umetniške uspehe.

Pokojnik nam je vzgojil celo vrsto odličnih pevcev-umetnikov in vedre čete zborovskih pevcev.

Za svoje zasluge je bil neumorno delavni pokojnik deležen mnogo odlikovanj in priznanj. Visoka odlikovanja mu je večkrat podelila naša država, pa tudi Češkoslovaška in Francija. S po- sebno ljubeznijo in spoštovanjem pa so se ga oklepali pevski zbori širom Jugoslavije. Vrsta pevskih organizacij ga šteje med svoje častne člane, mnoga društva pa nosijo tudi njegovo ime. Mesto Ljubljana in Vodice, njegova rojstna občina, ga štejeta med častne občane.

V pretresljivi zvestobi so se v torek po- poldne pevci od blizu in daleč prišli poklonit zemskemu ostankom svojega mojstra. S pesmijo, ki ji je pokojni posvetil vse življenje, so ga spre- mili do zadnjega doma na ljubljanskem polju. Kar je bilo na pokojnem minljivega, je sprejela mati zemlja, njegovo delo pa je že zdavnaj spre- jel ves narod, ki bo hranil to dediščino kot večno živ zaklad.

Z željo, da bi našel pokojnik kmalu nasled- nika med nami, zakličemo njegovemu spominu: Večna slava!

Kaj se godi po svetu

Zavese, ki zakrivajo spletke in kovarstva v zunanji politiki Evrope, se tu in tam nekoliko razgrnejo. Sicer ni mogoče tedaj pregledati vseh podrobnosti, pač pa se vidijo vsaj glavni obrisi. Ti obrisi niso trenutno prav nič razveseljivi in le kažejo, da po sedanjosti poti ne bo mogoče rešiti človeštva najhujšega gorja, ki mu preti, namreč vojne. Vedno bolj je namreč jasno, da se je Evropa razdelila v

Dva tabora,

ki sta si med seboj v rezkem nasprotju. Na eni strani sta Francija in Anglija z vrsto malih držav, kjer v javnem življenju še prevladujejo načela demokracije. Na drugi strani sta Italija in Nemčija z vrsto onih malih držav, kjer so si vodilni politiki bolj ali manj izrazito osvojili fašistična načela. V nemško-italijansko skupino je treba šteti Poljsko in v zadnjem času tudi del

Navidezno se smatra prizadevanje fašističnih držav kot borba proti komunizmu, vendar se po- kaže ta borba v čisto drugi luči, če človek upo- števa, da je ne narekujejo in ne vodijo idejni nagibi, ampak interesi velekapitala in vele- industrije.

Če pomeni komunizem za človeštvo nevar- nost razsula in propasti, nam po drugi strani

Dogodki v Španiji

bridko-zgovorno pričajo, da ni fašizem nič manj- še gorje.

Ob čitanju zadnjih poročil iz Španije se člo- vek nehote spomni strahot in grozot, ki jih je nemško vojaštvo med svetovno vojno uganjalo v Belgiji. Ves svet se je tedaj zgražal nad takim divjanjem. Politiki, kulturni delavci in cerkveni dostojanstveniki, vsi so brez ozira na opredelje- nost in svetovni nazor složno in soglasno ob- sojali nemško početje.



Krona, s katero bo v maju letos vladar Jurij VI. v Londonu kronan za angleškega kralja.

Podobno je bilo v Srbiji, kjer je proti koncu vojne paševal nemški general Mackensen s svojo armado. Narod se tega še povsod spominja, zato je tudi veliko vprašanje, kako bo mogel slediti

Kakor pred dvajsetimi leti v Belgiji, tako gospodari sedaj nemško vojaštvo v vrstah gene- rala Franca v Španiji. Nemška letala so pred kratkim napadla nezavarovano baskijsko mesto Gernico in okolico ter so te kraje popolnoma razdejala in porušila. Na tisoče nedolžnih ljudi,

žensk, starcev in otrok je bilo ubitih in ranjenih, vsi pa so izgubili svoje domove in imetje. Če bodi to vzor fašističnih dobrot, potem pač ne vemo, kdo na svetu naj se še ogreva za fašizem?!

Bolj razveseljiv kakor razgled po Evropi je pogled onkraj morja.

V Angliji

Živi vsa javnost pod vtisom priprav za kronanje angleškega kralja Jurija VI. Javljenih je že cela vrsta članov vladarskih hiš in državnih pogla- varjev z vsega sveta.

Obširni imperij bo zastopan po vseh slojih in stanovih. Bogastvo Indije se bo pokazalo ob kronskih svečanostih v vsem svojem pravljic-



Pred kratkim je za vedno zatisnil oči upokojeni inspektor državnih železnic g. Alojzij Kna- telje v Ljubljani. Poekojnik je bil navdušen planinec in se je zlasti z vnmno posvečal mar- kaciji potov v vse naše planine. Bodi ohranjen delavnemu možu in vrlemu planincu hvaležen in časten spomin.

nem razkošju, pa tudi druge pokrajine tekmu- jejo med seboj, katera se bo bolj postavila.

Angleži so pač mojstri, to jim moramo od- krito priznati. Na lep in svečan način znajo za- služiti, pa naj jih dohiti žalost, veselje ali slo- vesnost. In ta lastnost je velika življenjska umet- nost in hkratu važna opora angleškega bogastva.

200 procesov proti 1038 katoliškim duhovnikom

Ostri veter, ki že nekaj časa vleče v Nem- čiji, se ni še prav nič polegla. Spor med reži- mom in nemškimi katoliškimi škofi postaja iz dneva v dan ostrejši.

Ker so nekateri listi očitali Nemcem, češ da preganjajo katoličane, se je zelo odločno oglasil nemški režimski tisk. Za bodoče pravijo, da bo vlada opustila vsako obzirnost in bo sproti ob- javljala potek procesov proti obtoženim katoli- škim duhovnikom in redovnikom. Teh je zdaj v preiskovalnih zaporih 1038, a v maju in juniju bo proti njim kakih 200 razprav. Večinoma so obtoženi zločinov seksualnega (spolnega) značaja.

O vseh procesih bodo sproti obširno poro- čale nemške radijske postaje.

V nizu trenj med Vatikanom in Berlinom je vsekakor značilna obsodba kaplana Rossainta. Imenovan je bil voditelj organizacije katoliške mladine v Porenju. Obtožen je bil sodelovanja s komunisti. Berlinsko državno sodišče se je te- kom razprave prepričalo, da je kaplan priprav- ljal skupno fronto katoliške in komunistične mladine v borbi proti sedanjemu režimu. Zato je bil obsojen na 11 let robije.

Po teh in podobnih znakih je pričakovati, da so se nemški vladni krogi odločili za važen spo- prijem z Vatikanom. Nemška in svetovna javnost napeto pričakuje, kakšen bo izid te silovite borbe.

Vinski spori

Naši vinogradniki se bridko pritožujejo radi konkurence, ki jo jim dela vino iz južnih krajev države. Pred nedavnim so oblasti v Mariboru celo zaplenile nekaj banaškega vina, ker pošiljka ni odgovarjala zakonitim predpisom.

Kakšen odmev vzbudi to na jugu, kaže pismo nekega gospodarstvenika v Vojvodini. Vojvodinski »Dan« objavljala to pismo, kjer se med drugim glasi:

»Ako že hočemo tvoriti avtonomna gospodarska področja, ki mislijo samo na svoje koristi in nimajo pred očmi državne gospodarske celote, potem sporočamo Banačani slovenskim bratom, da bomo odgovarjali na njihovo gospodarsko politiko z enakimi metodami. Opozorjamo jih pri tem, da bomo začeli izvajati slične metode tudi v personalni politiki, kjer bomo zahtevali, da sme služiti vsak državni in samoupravni nameščenec samo na ozemlju svoje rodne banovine. Na ta način bomo prej ali slej dokazali bratom Slovincem, da vodi njihova politika do absurda.«

Kakor so nam pri srcu težnje naših vinogradnikov, tako moramo le priznati, da tudi glasov, kakor v tem pismu, ne kaže omalovaževati in podcenjevati.

Zdi se nam to resen opomin, da gospodarsko-političnih vprašanj ne kaže obravnavati zgolj z omejenih, krajevnih vidikov in v zagrizenosti; kajti to nam ulegne na raznih krajih roditi nova trenja, ki bodo ovirala skupni razvoj. Pač pa menimo, da bi moglo najti pot za rešitev naših težav le vsedrjavno kmetstvo, ki bi ob popolnem upoštevanju posameznih delov najlažje spravila lokalne interese v sklad s koristmi celotne državne kmetijske skupnosti. Kdaj bo končno našla naša politika to edino pravo pot?

Izvoz živine raste

Pri izvozu naše živine na tuja tržišča se opaža zadnje čase dokaj razveseljav preokret. V prvem četrtletju lanskega leta smo izvozili 12.800 glav, dočim smo jih v letošnjem četrtletju 22.660. Radi ugodnejših cen je povečanje vrednosti izvoza dokaj znatnejša, in sicer od lanskih 16'1 na 48 milijonov dinarjev.

Izvoz konj, dasi je bil po številu nekaj manjši, se je dvignil po vrednosti od 13'3 na 18 milijonov din. Izvoz prašičev je bil v lanskem letu zadovoljiv, pa se je v letošnjem letu znatno povečal, in sicer od lanskih 66.500 na 88.600 glav v vrednosti 110 milijonov din. Izvoz žive perutnine, ki je v lanskem letu zaradi sankcij nazadoval, se je letos po vrednosti dvignil od 8 na 9 milijonov din. Izvoz svinjske masti se je dvignil na vrednosti od lanskih 28'1 na 54'6 milijona din. Znatno se je povzpeli tudi izvoz jaje ter dosege, dasi je ta naša panoga bolj malo uvaževana, od lanskih 376 na 500 milijonov din. Tudi izvoz perja in puha se dviga z leta v leto, tako da je dosegel letos v prvem četrtletju že nad 17 milijonov din. Iz tega sledi, da se bodo cene kmetijskim produktom z ozirom na povečanje izvoza počasi kolikortoliko izboljševale.

Nad 10.000 vlagateljev
štejemo v svoj delokrog.

Od 3-5%

Vam obrestujemo prihranke, ki jih naložite pri nas.

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji.

Za vse naše obveznosti

jamči z vsem premoženjem in davčno močjo Dravske banovine.

TRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA



Kmetska mladina

Orla vas

11. redni občni zbor našega »Društva kmet-skih fantov in deklet« se je vršil v nedeljo dne 25. aprila popoldne ob številni udeležbi članstva.

Z uspehi tekočega leta smo zadovoljni, čeprav je bilo to leto za nas najtežje; marsikaj nam je šlo v napoto. Obhajali smo proslavo desetletnice kljub velikim težavam, ki nam jih je predvsem napravljalo vreme. Tudi vsi nameravani izleti so nam radi slabega vremena izostali. Zelo številni pa so bili naši članski sestanki, saj smo jih imeli 23 po številu.

Novi odbor je z malimi spremembami ostal stari z agilnim predsednikom tov. Jožetom Povšetom na čelu.

Na občnem zboru so zbrali naši tovariši in tovarišice Din 48'— za tiskovni sklad »Grude«.

Naši tamburaši, ki so skozi vso zimo prav pridno vadili, so na predvečer 1. majnika zaigrali na vasi nekaj lepih komadov.

Za letošnje poletje bomo priredili 18. oziroma 25. julija tekmo žanjic, na binkoštni ponedeljek pa izlet na Sv. Planino.

Muhaber

Sporočamo, da smo imeli dne 25. aprila t. l. ustanovni občni zbor kmetijskih fantov in deklet. Izvoljen je nov odbor 17 članov, ki so spodaj navedeni: predsednik: Franc Potočar, Muhaber št. 2, p. Novo mesto; podpredsednik: Milan Drenik, Bršlin, p. Novo mesto; tajnik: Avgust Breznik, Potočna št. 1, p. Novo mesto; namestnik: Anica Potočar, Muhaber št. 2, p. Novo mesto; blagajnik: Alojz Fenc, Muhaber št. 1, p. Novo mesto; namestnik: Franc Plavec, Vel. Bučna št. 9, p. Novo mesto; odborniki: Franc Potočar, Potočna vas št. 7, p. Novo mesto, Alojz Potočar, Dol. Kamence št. 10, p. Novo mesto, Alojz Potočar, Vel. Bučna vas št. 21, p. Novo mesto, Jože Petrič, Muhaber št. 9, p. Novo mesto, Franc Drganc, Dol. Kamence št. 18, p. Novo mesto, Ivan Sladič, Dol. Kamence št. 27, p. Novo mesto, Anton Potočar, Muhaber št. 2, p. Novo mesto; nadzor.: Anton Osolnik, Muhaber št. 5, p. Novo mesto, Alojz Breznik, Potočna vas št. 1, p. Novo mesto; delegata: Anton Potočar, Muhaber št. 2, p. Novo mesto, Jože Petrič, Muhaber št. 9, pošta Novo mesto.

Boh. Češnjica

Naše društvo je imelo dne 25. aprila 1937 v dvorani gasilskega doma svoj tretji redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Sonja Anton, pos. sin, podpredsednik: Čuden Minka, trg., tajnik: Stare Janko, pos. sin, blagajnik: Stare Jože, pos. sin, preg.: Stare Valentin, pos. sin, preg.: Stare Minka, pos. hči, namestnika: Čuden Franc, pos. sin, Arh Janez, pos. sin, vsi iz Češnjice.

Občni zbor se je vršil ob navzočnosti 18 članov in članic, 20 se občnega zbora vsled služb in vojaščine ni moglo udeležiti; saj je pri vojakih zdaj kar 8 najbolj vestnih članov.

Naše društvo ni preteklo leto priredilo nobenih prireditev vsled tega, ker si je gasilska četa preuredila gasilsko dvorano in naredila gledališki oder, na katerem je naredila nekaj dolga. Zato je tako pogosto prirejala igre in veselice, da bi bilo nam vsled pregostih prireditev iste neumestno prirejati.

Ker smo se na gasilskem občnem zboru, kjer sta naše društvo zastopala predsednik in tajnik, glede dvorane domenili, da plačamo gasilski četi primerno odškodnino, smo se odločili, da priredimo v tekočem letu dve tekmi: tekmo žanjic, ki naj bi bila že v začetku julija, in pa tekmo koscev, ki bo meseca septembra. V zim-

skem času pa priredimo eno do dve igri. Tako mislimo, da so odstranjene vse ovire, ki so nas pri našem delovanju najbolj motile.

O dnevu naših prireditev bomo poročali.

Sv. Marjeta ob Pesnici

Tukajšnje društvo je imelo 4. redni občni zbor dne 14. marca 1937 v tukajšnji šoli. Navzočih je bilo okrog 50 oseb, udeležila se je tudi doraščajoča mladina. Moški zbor nam zapoje kmetsko himno »Gruda«. Tovariš predsednik otvori in pozdravi navzoče. Odbor se je le malo izpremenil, izpolnila so se le prazna mesta odseljenih funkcionarjev. Predsednik: Ivan Novičan, podpredsednik: Ivan Fanel, namestnik: Lojze Fras, tajnica: Štefka Valentin, blagajnik: Anton Šuman, namestnik: Rado Kramberger, prosvetar: Mirko Vanda, namestnik: Ivan Ferk, knjižničarka: Tilika Bračič, namestnica: Cilka Kočijaš, revizorji: Konrad Grahernik, Rado Kramberger in Ivan Ferk, odborniki: Joško Grahernik, Franc Hazl, Ignac Zelenik, Feliks Kanfogel, Pepea Fekonja, namestniki: Lojze Dajčman, Miha Senekovič, Gust Krajnc, Franc Dajčman in Tilika Polanec. Glasbeni odsek: predsednik: Mirko Vanda, blagajnik: Ivan Komperšek, namestnik: Ivan Svare, odborniki: Avgust Vudler, Anton Petrič. Delegata za občni zbor Zveze: Ivan Novičan in Rado Kramberger.

Zahvaljujemo se tov. Zvezi za poslanega delegata tovariša dr. Igorja Rozina, ki nas v lepih besedah bodri k skupnemu delovanju. Za tem se zaključi občni zbor s pesmijo »Završki fantje«.

Mlatič

Poniževalno

Nekje na Dolenjskem sem slišal, pa tudi bralo se je v cajtengah, da je »strahopetna ljubljanska purgarija« pred nekaj dnevi na tiho povabila starešine sokolskih društev ter jih prosila, naj društva pomagajo pri preganjanju in lovljenju nekih drznih »komunistov«, ki baje ogrožajo premoženje, in kar je še bolj važno, celo življenje usmiljenih vrednih purgarjev. Starešine so prošnjo purgarjev za »sodelovanje oziroma za lovljenje« teh vragov baje odklonili z motivacijo, češ, da je tak umazan posel za Sokole preponiževalen!

Jaz pod prisego pred vsemi svetniki in svetnicami božjimi ne verjamem, da se nahaja tretja prestolnica naše »lepe in bogate« domovine v taki nevarnosti, da bi bilo treba klicati na pomoč pred to druhaljo organizacijo kakor je Sokol, saj smo za tak posel tukaj ja kmetje, ki se upamo z božjo pomočjo postaviti po robu samemu hudiču z rogni, seveda poudarjam, če bo domovina v nevarnosti.

Satan seje ljuška

Kozjanske Buče so in ostanejo lep, pa tudi prijazen kraj. Prebivalstvo teh hribov in dolin je mirno in vsega spoštovanja vredno. Priznati pa moram, kar mi ne gre od srca, da se nahaja med njimi tudi »garjeva ovca«, ki dela med vsemi, ki hodijo po dveh nogah, strašno zgago, prepir in razdor. Ta »garjeva ovca« trosi po zeljnikih obubožanega hribovskega in dolinskega kmeta prav grd, črn in smrdljiv gnoj. Kakor pa noben še tako grd in do pekla segajoč plevel ne uniči vseh zlahtnih rastlin, tako ostane tudi v zeljnikih tega obubožanega kraja dovolj čvrstih odpornih in trdnih zeljnatih glav, katere dajejo in bodo dajale dobro in, upam, tudi zdravo seme, katero vedno dobro skali in prav učinkuje na vsaki, še tako smrdljivi podlagi.

Ker me danes za nadaljevanje te neprijetne in smrdljive zadeve od cepa, ki sem ga vihtel po kozjanskih vaseh ves teden, roka boli, pričakujte, da boste zvedeli od mene v prav kratkem času še bolj zanimive, in ni izključeno, da še bolj podle zadeve, kakor sem vam jih, dragi čitatelji »Kmetskega lista«, danes zaupal.

Kaj moramo vedeti in kaj moramo storiti za svoje zdravje

Sledeča zgodba se ponavlja že celo stoletje po slovenskih vaseh: Prehladil se je, vso zimo je kašljal, spomladi pa je pritisnila še jetika in vzelo ga je. Hodil je k zdravnikom, pa je bilo prepozno. Vsa zdravila niso nič pomagala. V zadnjih desetih letih ste tudi lahko slišali še sledeče: Šel je v bolnico ali poslan je bil v sanatorij, pa so ga hitro domov vrnili, ker je bil na smrt bolan, ali pa, ker mu je zmanjkalo denarja, da bi plačeval oskrbne stroške. In nazadnje se še pristavlja: Kaj pa hočemo, jetika je jetika! Kdo še ni slišal te žalostne povesti, ki se ponavlja iz dneva v dan?

Na tej povesti nekaj ni resničnega. Prvič ni res, da je jetika vedno smrtna bolezen, obratno: zelo mnogo jetičnih se je že pozdravilo in še več se jih bo pozdravilo, kadar bodo za to dani vsi potrebni pogoji. Drugič pa najbrže tudi ni res, da se je bolnik najprej prehladil, potem pa je pritisnila jetika. Ta nesrečni prehlad je že nebroj začetnih jetičnih bolnikov ogoljufal za pravočasno razpoznavo in jih spravil v grob radi tega, ker kašelj ni vselej posledica navadnega prehlajenja, lahko je že od vsega početka jetičnega ali kakega drugega izvora. Toda, dali je jetika, ali pa je prehlad — res samo prehlad ali kaj drugega — to mora ločiti samo izkušen zdravnik, oborožen z znanjem in potrebnimi aparati.

Zdravnik, ki ima rentgen, je daleč, pregled je združen s stroški, zdravila so draga, a bolnica, sanatorij — na to si slovenski kmet niti pomisliti ne upa.

In vendar so sredstva, s katerimi bi mogli nuditi tudi najrevnejšemu slovenskemu človeku priliko za zdravljenje in okrevanje. V kratki dobi protituberkulozne borbe v Sloveniji imamo danes že 14 zavodov (dispanzerjev), kjer se lahko vsak nepremožen, bolniško nezavarovan pregleda brezplačno. Do sedaj so bili ustanovljeni protituberkulozni dispanzerji v Ljubljani, Kranju, Jesenicah, Kamniku, Novem mestu, Cerkljah na Dol., Celju, Trbovljah, Mariboru, Ptuj, Murski Soboti, Rogatcu, Črni pri Prevaljah in Turbergu. Toda to še daleč ni dovolj. V načrtu protituberkulozne borbe za Slovenijo so dispanzerji v vsakem srezu.

Seveda se ne moremo zadovoljiti samo s pregledi. Kdor je bolan, tega je treba tudi zdraviti. Zato smo raztegnili naše zanimanje tudi na področje bolniške oskrbe. Naš cilj je, omogočiti vsem jetičnim bolnikom zdravnika in bolnišnico, oziroma zdravilišče. Lansko leto smo ustanovili protituberkulozni fond in smo že prvo leto nabrali ob priliki lanskega protituberkuloznega tedna din 80.000.—. Iz tega fonda hočemo podpirati jetične bolnike, kadar bodo potrebni zdravljenja v sanatorijih za pljučno bolne. Lansko leto smo zbirali denarne prispevke po vsej Sloveniji z geslom, da naj vsak Slovenec plača en dinar za namene protituberkulozne borbe. Polnega milijona sicer res nismo dosegli, dosegli smo približno petino tega in tudi s tem smo bili zadovoljni. Letos pa upamo, da bomo

mesto 20 par dobli vsaj 50 par od vsakega posameznega Slovenca, kar bi zneslo okoli pol milijona dinarjev. Lahko si mislite, da bi s tem denarjem že mnogim izdatno pomagali!

Od 2. do 8. maja se letos vrši protituberkulozni teden pod geslom: »Samo ves narod se more uspešno boriti proti tuberkulozi!« Zopet prosimo vse Slovence, da plačajo za vsakega svojega človeka en dinar v namene protituberkulozne borbe. Vsak, tudi najrevnejši lahko brez škode plača protijetični davek, ne bo se mu poznalo v njegovi denarnici, poznal pa se bo one mu, ki bo iz darov vsega naroda dobil velike podpore za zdravljenje svoje bolezni in pomoč njegovi družini v najtežjih časih.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1937.

Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Dopisi

Hmeljarsko društvo hmeljarem

Savinjski hmeljarji so že pred 53 leti ustanovili zanje prevažno stanovsko organizacijo »Hmeljarsko društvo« s sedežem v Zalcu. Pol stoletja je ta organizacija delovala v prid savinjskih hmeljarjev in si pridobila neprecenljivih zaslug za povzdigo hmeljarstva in poboljšanja gospodarskega življenja hmeljarjev.

Strankarski nestrpnosti so pa zanesli tudi v to stanovsko društvo prepire, slično kot v Kmetijski družbi, in pričeli rušiti plodonosno delo naprednih hmeljarjev.

Podružnica Hmeljarskega društva v Braslovčah je vložila pritožbo zoper sklepe občnega zbora, ki se je vršil 26. marca 1933 in na katerem je zmagala Roblekova lista. Sresko načelstvo v Celju je pritožbo zavrnilo kot neumestno. Kraljevska banska uprava je to odločbo potrdila dne 18. maja 1934.

Novi odbor je predložil na prihodnjem občnem zboru Hmeljarskega društva, ki se je vršil 25. marca 1934, spremembo pravil, s katero so se odpravile podružnice. Kraljevska banska uprava je spremenjena pravila potrdila. Hmeljarsko društvo je pričelo zopet mirno uspešno delovati.

Nepričakovano pa je banska uprava dne 20. marca 1936 izdala odločbo, s katero je razveljavila svoji prejšnji odločbi glede izvolitev novega odbora in glede spremembe pravil, razveljavila vse sklepe glavnega občnega zbora z dne 26. marca 1933 in sklepe občnega zbora z dne 25. marca 1934 o spremembi pravil ter vzpostavila v svojo funkcijo glavni odbor, ki je posloval do občnega zbora 1933. leta. Ministrstvo notranjih zadev je odločbo banske uprave potrdilo.

Hmeljarsko društvo je nato vložilo tožbo na Državni svet, ki je razveljavil napadeno odločbo kr. banske uprave in pritožbi v celoti ugodil.

Slika po »Jutru«



Koroški slovenski pevski zbor društva »Dobrač« z Brnce ob Zili, ki je z velikim uspehom priredil te dni po Sloveniji več koncertov.

Hmeljarska pravda je končana in dobljena. Vzpostavljen je zopet odstavljani odbor, ki je vodil društvene posle do leta 1936.

Sedaj pa se prične novo delo za dobrobit hmeljarjev.

Dobrolevo

V sredo 28. aprila je umrl na Dobrlevem v 70. letu starosti po vsej okolici znani kmet in napreden gospodar Ivan Obreza — Dobrlevčan. Zupanoval je 26 let nepretrgoma v občini Kandrše vse do združitve kandrške občine z Vačami. Občinski odbornik je bil pa 9 let. Skupno je torej opravljal županske in odborniške posle 35 let. Bil je član vseh naprednih gospodarskih in kulturnih društev in se v njih najmarljiveje udeleževal. Dolgo let je bil član okrajnega cestnega odbora in svojčas je bil član zdravstvenega zastopa, dokler je ta ustanova obstajala. Posebno veselje je imel pri gasilcih, kjer je z vso vmeno deloval in se boril od početka gasilskega društva. Stric — Dobrlevčan je bil odločen naprednjak in nacionalist ter zaveden pristaš kmetijskega pokreta. Podpiral in bodril je mladino, organizirano v društvu kmetijskih fantov in deklet, z veliko požrtvovalnostjo deloval svojčas v bivši SKS in kasneje do svoje smrti v JNS. Za napredek kandrške občine je veliko storil in lepe ceste so plod njegovega truda. Pri vsem tem velikem javnem udejstvovanju je vzorno vodil svojo kmetijo in lepo vzgojil svojo družino. Od štirih hčera so že tri poročene. Pepca se je poročila na domu, Ivana je šla na Grdenovo domačijo na Log, Marija pa je prišla k Malijevim na Kandrše.

Stric Dobrlevčan je bil blaga natura, dobrega srca in plemenite duše. Vsakemu je rad pomagal v stiski in kos kruha je bil vedno pripravljen na mizi. Vsled tega je bil obče priljubljen in spoštovan. To je dokazal njegov pogreb pretekli petek. Naj bo lahka zemljica »stricu«, ostalim pa naše iskreno sožalje.

Vojnik

Primorani smo se odzvati svojim prijateljem, ki se nas tako pogosto spominjajo v »Slovenec«, in njegovemu sotrpinu »Slov. gospodarju«.

Saj Vas razumemo! Deževno vreme je, pa ne morete takole ob večerih na izprehod... Kaj si hočemo — dregni tu, dregni tam; ne zamerjamo — dolžnost na drugi strani, tradicija — to sta glavna vzroka več kronične bolezni.

Pripomniti pa moramo kljub temu sledeče: Naša publika je tako navajena, da ni z vsakim »lutrom« zadovoljna. In mi se oziramo na svoje ljudi, ne pa na tiste, ki so tako pametni, da znajo stvar kritizirati, katere niti ne poznajo. Pripomniti moramo nadalje, da je pri nas nekaterim vse dovoljeno.

Omenjeni gospodje so zelo agilni v podcenjevanju; kaj radi se poslužujejo izrazov: »komijevska izobrazba — plehka izobrazba«. Človek bi sodil, da je tudi pri vaši izobrazbi zraven koš prefirane domišljije, katera se dovolj jasno kaže v vašem omalovaževanju vsega, kar ne nosi doktorskega naslova.

Danes, ko vam je vse mogoče in dovoljeno, bi vam priporočal, da napravite nabiralno akcijo in si kupite cucelj, da ne boste vedno po nepotrebnem kričali kakor majhen otrok.

Kar se tiče papeške barve, bi vam dal pravico. Sami pa dodajte tisto barvo, ki najbolj zraven kombinira. Gotovo boste na prvi mah uganili!

Čudna reč! »Slov. gospodar« poroča, da si nekdo prepeva: Prišla je pomlad... Gotovo je tako dobro razporejen. Drugim bi priporočal tisto: Oj zdaj gremo... No pa brez zamere!

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan tednik, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listo novih naročnikov.

Položnice

Naročniki, ki ste prejeli v zadnji in današnji številki Kmetijskega lista priložene položnice, se naprošate ponovno, da poravnate v najkrajšem času zapadla naročnina, sicer bomo neljubo primorani zamudnikom ukiniti nadaljnje pošiljanje »Kmetijskega lista«.

Domači dogodki

× **Smrt pri delu.** Blizu postaje Vuhred-Marenberg je bil pri zidavi neke hiše zaposlen tudi delavec Ivan Kurgej. Med delom ga je zadela kap in je mrtev omahnil na železniško progo. Truplo so prepeljali v marenberško mrtvašnico.

× **Vlomilci tudi v Apaški kotlini** nadlegujejo ljudi. Pred kratkim so vlomili v trgovino Katarine Holzapflove v Zepoveh. Odnesli pa so utegnili le blago iz izložbenih oken, ker so bili po vsej priliki med svojim zločinskim delovanjem prepadeni. Z blagom so brez sledu izginili. To je v kratkem času že drugi vlom v teh krajih.

× **Kopalniško zdravljenje** vojnih invalidov bo tudi letos v Toplicah pri Novem mestu. Navodila in pojasnila prejmejo vojni invalidi v občinskih uradih, pri sreskih načelnstvih, mestnih poglavarstvih in pri VI. oddelku kr. banske uprave.

× **Naseljevanje v Južni Srbiji.** Po vojni se je v Južni Srbiji do letos naselilo 34.528 siromašnih kolonistov. To so po večini vojni dobrovoljci in optanti. Ti kolonisti so dobili 177.454 ha večino ma že obdelanih zemljišč. Prejšnji lastniki teh zemljišč so dobili za odškodnino okrog 140 milijonov. Posebno uspešna je bila kolonizacija lanske leto, ko se je v okolici Djakovice in Podrimlju naselilo okrog 6000 kolonistov.

× **S strihninom si je hotel pridobiti premoženje** posestnikov sin Mihael Baierl iz Zepovcev v Apaški kotlini. Dal je napisati za posestnika Franca Reisingerja iz Lichendorfa v Avstriji testament, v katerem ta zapušča za primer smrti vse svoje premoženje Baierju. S tem testamentom in steklenico vina, pomešanega s strihninom, se je podal fant k Reisingerju in ga pregovoril, da je res podpisal testament. Vino je nato zlijal na ajdove žgance, kar je v teh krajih priljubljena jed. Ko sta Reisinger in žena pokusila nekoliko te jedi, jima je postalo slabo. Poklicani zdravnik je ugotovil zastrupljenje in odredil takojšen prevoz v bolnico, kjer so kmetu in kmetici rešili življenje. Baier pa bo v zaporu lahko spoznal, da strihnin ni primerna kupnina za kmetije.

× **Smrtno žrtev** je zahtevala Sava na Ježici pri Ljubljani. Utonil je Jože Rebolj iz Smlednika, zaposlen kot hlapec v Cihlerjevi tovarni cementnih izdelkov v Ljubljani. Trupla še niso našli.

× **Cerkev je oropal** v Slovenjgradcu neznan vlomilec, ki je iz tamkajšnje farne cerkve odnesel dva dragocena relikviarja in nekaj umetnin iz 17. stoletja. Tatu še niso našli, vendar se bo brez dvoma ujel, ko bo skušal predmete prodati.

× **Plazovi se vdirajo** po raznih krajih na Pohorju. Nedavno je tak plaz zasul v dolžini 200 metrov občinsko cesto, ki vodi iz Smolnika proti Rušam. Pozneje je plaz narastel, da meri po 300 metrov v dolžino, 200 metrov v širino, globok pa je 10 do 15 centimetrov. Podrl je nekaj drevja, človeških žrtev pa k sreči ni bilo.

× **Toča se je pred kratkim s hudim nalivom vred navela** na Kruševac in okolico. Prizadetih je 10 vasi. Toča je zlasti poškodovala nasade in sadno drevje. Čeprav je padala samo kakih 10 minut, se je nabralo toliko, da so jo morali odmetavati z lopatami.

× **Povednji so povzročile** obilo škode v Pesniški dolini. Prva poplava je tamkaj pustošila pred dobrim mesecem, zdaj pa ji je sledila že druga. Ta povedenja je za vse posestnike v dolini vprav usodna. Živinske krme že primanjkuje, trave za košnjo ne bo, a tudi dolinska polja bodo vsa uničena in jih bo bržkone treba iznova prerati. Taki udarci pač dovolj glasno in tehtno dokazujejo potrebo po regulaciji Pesnice!

× **Pogreša se že od 11. februarja letošnjega leta** 57letni Jože Modic, doma iz vasi Ravne 14, pošta št. Vid nad Cerknico. Mož, ki je srednje postave, močnih, pristriženih brk, drobnega, srepega pogleda in nosi lase počesane z leve na desno, je omenjenega dne odšel s krošnjo suhe robe z doma in se do danes še ni vrnil. Komur bi bilo o izginulem kaj znanega, naj blagovoli sporočiti na naslov: Marija Modic pri g. Roku, železničarju, Rakek 110.

× **Na svinjski sejem v Mariboru** je bilo pripeljanih 221 svinj. Cene so bile: prašiči 5—6 tednov stari komad 90—95 din, 7—9 tednov stari 110—120 din, 3—4 mesece stari 130—170 din, 5—7 mesecev stari 190—285 din, 8—10 mesecev stari 350—470 din, 1 leto stari 550—835 din; 1 kg žive teže 5—7 din, 1 kg mrtve teže 9 do 11 din. Prodanih je bilo 145 svinj.

× **Rejce malih živali**, glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, je pravkar izšlo za mesec maj. Vsebina je sledeča: O metiljavosti — Kako ohranimo jajca za poznejši čas? — Kako zatiramo perutninski mrčes? — Reja golobov — O krmljenju kuncev — Naš hlev — Reja angl. kuncev — Odgajivačima angoraca — Kaj mora vedeti dober rejec za mesec maj — Spoznavanje ovčje volne — Kanarčki, zleteli mladci — Naše gosposkinje — Česa se je naučila papiga Beba v daljnem svetu — Društvene vesti, književnost, razpis nagrad, križanke in šale. List stane letno din 30 — in se naroča pri Zvezi, Ljubljana, Karunova ulica 10.

× **Tradicionalna kmetijska veselica** na Otavah pri Begunjah nad Cerknico se bo vršila letos z jako zanimivim in pestrim sporedom v nedeljo dne 9. maja popoldne. Turisti iz Ljubljane in okolice se peljejo z vlakom do Borovnice, odkoder gre markirana peš-pot skozi romantični Pekele do Otav. Za povratek pelje iz Otav lepa razgledna cesta skozi Begunje in potem ob Cerkniškem jezeru na Rakek, kjer je na razpolago proti Ljubljani več večernih vlakov. Ker je čisti dobiček veselice namenjen za povzdigo naše vasi, vabimo vse prijatelje od blizu in daleč k obilni udeležbi!

× **Zagoneten uboj.** Nedavno ponoči so po neki veselici našli ob česti iz Ptuja proti Bukovcam fantje ubitega fanta Zelenika. Prenesli so ga v najbližjo hišo, kjer pa je kmalu izkrvavel. Kdo je morilec in kje tiči vzrok, se še ne ve. Ljudje govore o pokojnikovem ljubezenskem razmerju z neko vdovo, kar bi kazalo, da je Zelenik postal žrtev ljubosumnega tekmeča. Drugi pravijo, da gre za roparski umor, orožniki pa pridno poizvedujejo, da bi spoznali vzrok zločina in prijeli zločinca.

× **Teorija in praksa.** V času, ko se toliko govori in piše o potrebi varstva otrok, je sara-jevska tobačna tovarna sklenila ukiniti zavetišče za dojenčke. V tem zavetišču, ki je bilo v tovarni ustanovljeno pred kakimi petimi leti, so matere-delavke svoje otroke imele med delovnim časom pod nadzorstvom sester in zdravnikov. V zavetišču je bilo dnevno kakih 40 otrok in uprava tovarne je imela zaradi tega zavetišča na mesec do 2500 din stroškov. Lani pa so bili izdatki za zavetišče znižani na mesečnih 1000 din in je bilo zaradi tega v zavetišču seveda manj otrok. Zdej pa je odpovedan še ta mali prispevek in zavetišča je s 1. majem konec. Prav značilno zrcalo sedanje socialne dobe in njenega licemerstva.

× **Iz Rusije se je vrnil po 23 letih 46letni** delavec Josip Pijavnik, doma od Sv. Miklavža pri Slovenjem gradu. Živel je po vojni kot tesar v Sibiriji in pripoveduje o skrajno neugodnih razmerah, ki vladajo tam za delavstvo. Razen njega je živel tam neki Jakob Straus, doma iz okolice Ptuja. Tudi on želi v domovino in prosi sorodnike, če še žive, naj mu omogočijo povratek domov.

Prijava vžigalnikov

Dne 29. aprila t. l. je stopil v veljavo nov pravilnik o umetnih vžigalnikih, ki med drugim določa, da morajo vsi lastniki svoje žigosane kakor nežigosane vžigalnike prijaviti do vključno 28. julija 1937 in jih prinesiti v najbližji oddelek finančne kontrole. Pri izročitvi vžigalnika mora lastnik plačati tudi odgovarjajočo monopolsko takso, oddelek pa izroči lastniku potrdilo o prevzemu vžigalnika in takse, vžigalnik pa pošlje upravi državnih monopolov, da ga žigosa s pravim žigom. Ko hitro prejme oddelek tako žigosan vžigalnik, ga mora takoj vrniti lastniku in mu istočasno izročiti tudi izpolnjeno priznanico. Za leto 1937. bodo morali plačati polno takso 100 din lastniki onih vžigalnikov, ki so bili žigosani v letih 1928-29 in onih vžigalnikov, ki sploh niso žigosani. Lastniki žigosanih vžigalnikov iz navadne kovine plačajo za leto 1937. samo razliko takse 50 din, lastniki žigosanih srebrnih ali posrebrjenih vžigalnikov ne plačajo za leto 1937. nobene takse, ker so takso 100 din plačali pri žigosanju vžigalnika in prejmejo za leto 1937. priznanico brezplačno; lastniki žigosanih zlatih ali pozlačenih vžigalnikov ne plačajo takse za leto 1937. in 1938. in prejmejo priznanico za obe leti brezplačno, ker so takso 200 din plačali ob priliki žigosanja vžigalnika. Prijaviti se morajo tudi vžigalniki, ki jih je izdala uprava državnih monopolov in seveda tudi električni vžigalniki. Vsako naslednje leto bo moral lastnik vžigalnika kupiti do konca januarja nalašč za to določeno marko za 100 din, katero mu bo pooblaščen trafikant nalepil na določeno mesto priznanice.

Živinski sejem v Mariboru

Dogon na živinski sejem v Mariboru pretečeni teden je bil srednji. Prignanih je bilo 5 konj, 7 bikov, 82 volov, 328 krav in 7 telet. Skupaj 429 glav. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli kg žive teže 4—5 din, srednje debeli voli 3'50—4'50 din, biki za klanje 3'20—4'10 din, klavne krave debele 3'50—4'50 din, plemenske krave 3—4 din, krave za klobasarje 2—2'50 din, mlazne krave 3—3'60 din, breje krave 2'75—3'25 din, mlada živina 3'70—4'50 din, teleta 5—6'50 dinarjev. Prodanih je bilo 292 glav. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—10 dinarjev, meso bikov, krav in telet 5—10 din, teleče meso I. vrste 10—12 din, II. vrste 8 do 10 din, svinjsko meso sveže 10—14 din.

Važnejša radio predavanja

od 9. do 16. maja 1937.

Nedelja, 9. maja. 9.45: Verski govor (pater dr. Gvido Rant) — 17.00: Kužne bolezni mladih živali (dr. L. Hribar).

Ponedeljek, 10. maja. 18.00: Zdravniška ura: O sladkorni bolezni (dr. Ivan Matko) — 18.40: Maksim Gorkij (dr. Nikola Preobraženski).

Sreda, 12. maja. 18.40: Občine, skrbite za otroke (Vojko Jagodič).

Petek, 14. maja. 18.00: Organizacije zaščite matere in otroka (ga. prof. Olga Grahor).

PRIPOROČA SE za ugoden nakup manufakture in perila, nogavic in drugega, posebno moških kstov in kamgarnov, angleških, čeških in drugih od 23.— Din dalje — stara solidna trrdka

Franc Grobath, družba z o. z. **Krani „Pri Francelinu“**

Ustanovljeno 1865. — Veletrgovina manufakture — Industrija perila in splošne konfekcije — Skrajno solidne cene za trgovce na debelo — Novosti v detajlni prodaji, konkurenčne cene

Sobota, 15. maja. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 22.20: O naših izseljencih (Jože Premrov).

Sejmi

9. maja: v Ptujski gori, Sv. Barbari v Halozah, v Dravogradu.
10. maja: v Trzinu, Vinici, Kranju, Stični, Rajhenburgu, Velenju, Brežicah, Središču, Črenšovcih.

11. maja: v Šmarju, Kamniku, Mariboru, Ormožu, Ljutomeru, Rakičanah, Dol. Lendavi.
12. maja: v Zirovnici, Koprivniku, Lembergu, Vel. Loki, Planini, Zagorju ob Savi, Šmarju pri Jelšah, Slovenjem Gradcu, Središču, v Teharjih.
13. maja: v Št. Rupertu, Vel. Laščah, Sodražici, Črnomlju, Vrhniku, Gradcu, Turnišču.
15. maja: na Stari gori, obč. Podsreda, v Trbovljah, Brežicah, Celju, Hrastniku-Dolu, Mariboru, Prevaljah, Sevnici.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'22
1 nemška marka	Din 17'50
1 avstrijski šiling	Din 8'—
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 215'20
1 francoski frank	Din 1'96
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'30

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetiskidom
Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
— Otvarja tekoče račune



Ne samo čaj...
„Naš čaj“
je najboljša domača
zeliščna krepliva pijača.
NAŠ ČAJ
dobite v spec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Hranilne knjižice

nakup in prodaja — najsolidnejše potom pisarne
ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana
Beethovnova ulica 14/I. Telefon 35-10

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

Tudi letos prodaja

Kmetijska družba
P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

modro galico

znamke **„Solnce“**

Galica je prvoklasno domače blago in cenejše kot inozemsko blago. Po lanskoletnih izkušnjah se mora posebno letos pravočasno škropiti in zato opozarjamo vse vinogradnike, da si galico čimprej priskrbe.

Naročila je poslati takoj **Kmetijski družbi v Ljubljani** ali pa njenim skladiščem v Mariboru, Celju, Konjicah, Novem mestu in Brežicah